

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 17188/2024
03.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., општина ..., чији је пуномоћник Биљана Дуњић, адвокат из ..., против туженог ББ из села ..., општина ..., чији је пуномоћник Драган Гашић, адвокат из ..., уз учешће умешача на страни туженог и то: ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из села ..., општина ..., ЂЂ из села ..., општина ..., ЕЕ из села ..., Општина ..., ЖЖ из ... и ЗЗ из ..., ради укидања стварне службености, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1248/24 од 17.04.2024. године, у седници одржаној 03.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против преиначујућег дела пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1248/24 од 17.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Куршумлији П 863/2021, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и укинута службеност пролаза преко катастарских парцела број .., .. и .., као послужног добра у дужини од 145,54 м и ширини од 3,1 м, а која парцеле тужени користи ради приступа до својих катастарских парцела број .. и .. к.о. ..., као повласног добра па је туженом наложено да престане са коришћењем пута преко катастарских парцела број .., .. и .. к.о. Ставом II изреке, наложено је туженом да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 408.692,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 1248/24 од 17.04.2024. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Куршумлији П 863/21 од 30.08.2023. године, у првом ставу изреке тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се у односу на туженог укине службеност пролаза преко катастарских парцела тужиоца број .., .. и .., као послужног добра у дужини од 145,54 м и ширини од 3,1 м, а које парцеле тужени користи ради приступа до својих катастарских парцела број .. и .. к.о. ... као повласног добра, уз налог туженом да престане са коришћењем пута преко катастарских парцела број .., .. и .. к.о. Ставом другим изреке, укинута је иста пресуда у другом ставу изреке и предмет враћен

првостепеном суду на поновно суђење, ради одлучивања о евентуалном тужбеном захтеву тужиоца и о трошковима поступка.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију тужиоца.

Врховни суд је испитао побијану правноснажну пресуду, у побијаном делу, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Тужилац у ревизији неосновано указује на битну повреду из одредабе члана 374. став 1. у вези члана 8. Закона о парничном поступку, учињену у поступку пред другостепеним судом, имајући у виду да је одлука другостепеног суда донета у седници већа, на основу чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку и оцене доказа од стране првостепеног суда. Неосновано тужилац у ревизији указује и на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 194. Закона о парничном поступку, имајући у виду да је поступак вођен по преображајној тужби тужиоца, а не по тужби за утврђење.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник кп бр .., .. и .. и .., к.о. ..., на основу уговора о купопродаји закљученог 2019. године. На тим парцелама постоји стварни терет, право службености пролаза у корист повласних добара, катастарских парцела број .. и .., чији су сувласници тужени ББ, а поред њега и непарничари ВВ, ГГ и ИИ, сви са уделима од по 1/4, као наследници покојног ЈЈ, бившег из ..., на основу правноснажног решења Основног суда у Куршумлији О. 548/21 од 10.01.2022. године. Преко парцела .., .. и .. протеже се пут који пролази при крају парцеле .., кроз средину парцеле .. и дијагонално кроз парцелу .. те потом преко парцела трећих лица води до главног пута Куршумлија – Луковска бања. Тим путем тужени приступа са главног пута својој кући и од своје куће главном путу, а право службености стечено је одржајем на основу одредбе члана 54. став 1. Закона о основама својинско-правних односа. Катастарска парцела тужиоца број .. такође је оптерећена правом службености пролаза у корист парцела број .. и .. к.о. ..., на основу поравнања Р 280/78 од 05.01.1979. године, тако што се преко исте протеже пут у дужни од 250 м и ширини од 3 м, који се спаја са сеоским путем и води до главног пута Куршумлија – Луковска бања. Међутим, како пролажење преко спорних парцела у великој мери оптерећује парцеле тужиоца, а тужени има могућност коришћења другог пута, тужилац тражи укидање службености пролаза преко својих парцела, као послужног добра. Увиђајем на лицу места као и налазом и мишљењем судског вештака саобраћајне струке Славољуба Милића, утврђено је да пут који води од куће туженог преко катастарских парцела тужиоца на којима је, одлуком суда, засновано право службености пролаза у корист кп бр .. и .., а који се наставља као сеоски пут и води до главног пута, је у потпуности проходан, са добром подлогом и постоје услови за

могуће одвијање саобраћаја и послуживања мештана који га користе. Тим путем се несметано може приступити главном путу. Вештак је такође утврдио да се без проблема сеоском гробљу на кп бр .. може приступити утабаним и проходним путем, који је такође учртан, а који се простире преко кп бр .., .. и .., које су парцеле јавна својина, док спорна траса преко катастарских парцела тужиоца није насут пут већ представља утабану стазу на њиви која није проходна у свим временским условима, у складу са конфигурацијом терена.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, тужбени захтев тужиоца усвојио налазећи да тужени има приступ главном путу Куршумлија – Луковска бања и сеоском гробљу, другим путем због чега је његов тужбени захтев за укидање службености пролаза преко предметних парцела основан. Приговор недостатка пасивне легитимације на страни туженог првостепени суд је оценио неоснованим јер је он једини држалац повласних парцела иако је у лист непокретности уписан као сувласник у делу од 1/4.

Другостепени суд је, преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиоца одбио применом одредбе члана 210. и 211. Закона о парничном поступку, налазећи да, у конкретном случају, повласна добра, катастарске парцеле број .. и .. к.о. .., припадају сувласницима ВВ, ББ, ГГ и ИИ, у делу од ¼, а да је тужбом тужиоца обухваћен само један од сувласника предметне непокретности ББ док остали сувласници нису обухваћени па не постоји потпуна пасивна легитимација, у смислу одредбе члана 211. став 2. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применили материјално право.

Одредбом члана 211. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјално-правног односа. Ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом, као странке, суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован (став 2.). О нужном супарничарству, суд води рачуна по службеној дужности (став 3.).

У конкретном случају, катастарске парцеле у чију корист, као повласних добара, постоји право службености пролаза преко катастарских парцела тужиоца, су у сувласништву четири сувласника што значи да су сви сувласници нужни супарничари, као учесници овог материјално-правног односа. Стварна службеност може да постоји само у корист односно на терет целе непокретности а никако само једног њеног дела. У томе се огледа недељивост стварних службености. Ниједан од сувласника не може да стекне стварну службеност у корист свог дела непокретности (*servitus per partes squiri non potest*), зато што сувласник има право својине на сваком делу сувласничке ствари, сразмерно свом сувласничком уделу (идеални део). Принцип недељивости службености произлази из природе службености по којој је корист која се остварује службеношћу недељива. То значи да су ВВ, ГГ и ИИ, заједно са туженим ББ, нужни супарничари, а они нису обухваћени тужбом, па је правилан закључак другостепеног суда да не постоји потпуна пасивна легитимација у смислу одредбе члана 211. став 2. Закона о парничном поступку, имајући у виду да је стварна службеност право које је

везано за непокретност а не за лице. Због тога су неосновани наводи ревизије тужиоца о погрешној примени материјалног права.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић